

## A Szótári Osztály 2012. évi jelentése

### Az osztály fő feladatai a beszámolási évben

Az osztály fő feladata *A magyar nyelv nagyszótára c–dzs*, valamint az *e* betűs szócikkeinek írása, szerkesztése, valamint az *Új magyar etimológiai szótár* készítése.

### A 2012-ben elért kiemelkedő kutatási és más jellegű eredmények

Folytatódott *A magyar nyelv nagyszótára* 5. kötete szócikkeinek szerkesztése, nyelvi-lexikográfiai és szaklektorálása, valamint a címszavak morfológiai kódolása. Folyt az *e-é* betűs címszólista összeállítása, a forrásjegyzék karbantartása és a filológiai ellenőrzés. Elkezdődött az *e* betűs címszavak szócikkeinek írása. Mintegy 1690 új szócikk készült el, és kb. 1500 szócikk szerkesztése történt meg. Elkezdődtek a részben a szöveggyűjtemény aránytalanságinak kiigazítását célzó, részben az első korhatáremelés miatt szükségessé váló korpuszbővítés munkái.

Az *Új magyar etimológiai szótár* munkálataiban folyt az etimológiai és szótörténeti szakirodalom (folyóiratok, monográfiák) feltárása, valamint az ÚESz. szócikk-szerkezetének megfelelően a TESz. három és az EWUng. két kötete szócikkeinek rögzítése a kidolgozott és finomított adatbázis-építési szempontok szerint. Megtörtént mintegy 10 500 szócikk összerendezése XMetaL6 programmal, DTD formátumban. A MemoQ 6 fordítástámogató program segítségével elkezdődött az EWUng.-szócikkek német nyelvű etimológiai részeinek magyarra fordítása. A program többfordulós igazításának eredményeként az automatikus fordítási hatékonyság mintegy 80%-os. Első változatban elkészült az *a* kezdőbetűs szócikkek fele (kb. 8 900 sor). Tapasztalható, hogy az anyagban való előrehaladással egyre többször lehet a korábban létrehozott magyar megoldásokat beépíteni az újabb szócikkekbe, vagyis a fordítási sebesség gyorsul.

Az osztály munkatársai közül hatan folytatták egyéni kutató-, felsőoktatási, valamint a tudományos közéletben végzett munkájukat, illetve hárman doktori iskolai tanulmányaikat.

Egy munkatárs Bolyai-ösztöndíjjal dolgozott József Attila-szótári munkáin. Ennek során kiérlelődött a szótár szerkezete, illetve a szerkesztés elvei. Összeállt a forrásul szolgáló korpusz: József Attila teljes életművének genetikus elvű célkorpusza. Ebből számítógépi úton létrejött a konkordancia, elkészültek a lírai életművet feldolgozó függelékek: a rímszótár és a metrikai adatbázis. A próbaszócikkírás során elkészült a C és D betűs címszavak anyagának első változata.

A nagyszótári munkálatok keretében folyt a *c–dzs* betűs szócikkek szerkesztése, nyelvi-lexikográfiai és szaklektorálása, a címszavak morfológiai kódolása, és elkezdődött a szócikkek főszerkesztése. Folytatódott az *e-é* betűs címszólista összeállítása, és folyt az *e* és *é* betűs címszavak írása. Az etimológiai szótári munkálatokban folyt az etimológiai és szótörténeti irodalom feltárása, valamint a TESz. és az EWUng. szócikkeinek rögzítése a kidolgozott és finomított adatbázis-építési szempontok szerint. A MemoQ 6 fordítástámogató program segítségével elkezdődött az EWUng.-szócikkek német nyelvű etimológiai részeinek magyarra fordítása.

In the project of *Comprehensive Dictionary of Hungarian*, the entries of headwords beginning with *c-dzs* were revised, standardized, and assigned with morphological codes; the chief edition commenced. The compilation of the list of *E,É* headwords progressed.

**Entries of such headwords were written. The work on the *New Etymological Dictionary of Hungarian* also progressed with the procession of a new amount of etymological literature, and with recording the data from TESz. and EWUng. entries, in accordance with the refined database building aspects. The translation of the etymological parts of the EWUng. entries from German to Hungarian also commenced, with the help of the MemoQ 6 translation assistant program.**

### **Párbeszéd a tudomány és a társadalom között**

A Szótári Osztály munkatársai tudományos ismeretterjesztő előadások és publikációk segítségével a laikus érdeklődők ismereteit is gyarapították a nyelvtudomány, különösen a lexikográfia kérdéskörében.

Az osztály három munkatársa részt vett a NEFMI által kezdeményezett *Helyzetkép a magyar nyelvről* című projektben. Feladatot vállaltak az egyházak és a magyar nyelv, a gazdasági élet és a magyar nyelv, valamint a szépirodalom, színház, film és a magyar nyelv témakörben. Részben vitaanyagot állítottak össze, részben – az elképzeléseket és javaslatokat összehangoló vitaüléseket követően – az adott szakterületre vonatkozó, helyzetértékelést és cselekvési tervjavaslatot tartalmazó összefoglaló szöveg elkészítésében közreműködtek.

Egy kolléga részt vett az anyakönyvezhető nevek iránti kérelmeket elbíráló intézeti Utónévbizottság munkájában, valamint a tárcaközi Földrajzinév-bizottság munkájában.

### **A kutatóhely hazai és nemzetközi kapcsolatai 2012-ben**

Az osztály öt munkatársa tanított felsőoktatási intézményben: három munkatárs a PPKE BTK Magyar Nyelvészeti Tanszékén, egy a Miskolci Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékén, egy pedig a Pannon Egyetemen Magyar Nyelvtudományi Tanszékén.

Az osztály munkatársai közül hárman folytatták doktoriskolai tanulmányaikat, öten a tudományos közéletben végzett munkájukat. Ketten házi védelemre leadták disszertációjukat.

Az osztály munkatársai nyolc tudományos testületi tagsággal rendelkeznek, valamint négy folyóirat, illetve sorozat szerkesztői vagy szerkesztőbizottsági tagjai.

Tudományos testületi tagságok:

MTA Nyelvtudományi Bizottság 2

az MTA Nyelvtudományi Bizottsága mellett működő Szótári Munkabizottság 2

MTA Irodalomtudományi Informatikai Munkabizottság 1

MTA Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság 3

Szerkesztőbizottsági tagságok:

Édes Anyanyelvünk

Lexikográfiai Füzetek

Magyar Nyelvőr

Névtani Értesítő

## Intézményi és pályázati együttműködések

intézeti kutató(k) neve	együttműködő			pályázati keret?
	intézmény neve	tanszék neve	vezető kutató neve	
Gerstner Károly	PPKE BTK	Magyar Nyelvi Tanszék	Hegedűs Attila	OTKA 81854

## Részvétel nemzetközi konferenciákon

előadó	előadás címe	konferencia elnevezése	helye (város)	ideje (pontos „tól- ig” dátumokkal!)
Gerstner Károly	Grammatik im Großwörterbuch des Ungarischen	Künftige Standards wissenschaftlicher Lexikographie. Workshop des Akademienvorhabens Deutsches Wörterbuch von Jacob Grimm und Wilhelm Grimm	Berlin	2012. 03. 25–27.
Kozma Judit	On naming of extraterrestrial surface features	Trends in Toponymy 5	Bern	2012. 07. 09–13.
<u>Kozma</u> <u>Judit</u> – Mártonfi Attila – Szabó Tamás Péter	A new genre in Hungarian lexicography. Scenes from the workshop of a new corpus-based dictionary	IV. International Conference on Corpus Linguistics	Jaén	2012. 03. 22–24.
Mártonfi, Attila	An author dictionary on Attila József's œuvre	4 <sup>th</sup> International Conference on Corpus Linguistics	Jaén	2012. március 22– 24.
Kozma Judit – <u>Mártonfi</u> <u>Attila</u> – Szabó Tamás Péter	A new genre in Hungarian lexicography. Scenes from the workshop of a new corpus-based dictionary	IV. International Conference on Corpus Linguistics	Jaén	2012. 03. 22–24.
Szabó Réka	Psychotherapy and Metaphor	Cognitive Explorations into Metaphor - Metaphern kognitiv IV.	Heidelberg	2012. 06. 29–07. 02.

Szabó Tamás Péter	Hungarian school metalanguage. A corpus-based approach	CILC2012 – 4th International Conference on Corpus Linguistics	Jaén	2012. 03. 22–24.
Szabó Tamás Péter	Agency and socialization in metalanguage. A case study of Hungarian	30th Summer School of Applied Language Studies. Insights into applied linguistics: languaging, agency and ecologies	Jyväskylä	2012. 06. 04–07.
Szabó Tamás Péter	Construction of ideologies in school metalanguage. A study of other-repair in Hungarian	Sociolinguistics Symposium 19	Berlin	2012. 08. 21–24.
Kozma Judit, Mártonfi Attila, Szabó Tamás Péter	A new genre in Hungarian lexicography. Scenes from the workshop of a new corpus-based dictionary	CILC2012 – 4th International Conference on Corpus Linguistics	Jaén	2012. 03. 22–24.
Szabó Tamás Péter, Mátyus Kinga	Towards a developmental folk linguistics	Sociolinguistics Symposium 19	Berlin	2012. 08. 21–24.

### Részvétel hazai konferenciákon

előadó	előadás címe	konferencia elnevezése	helye (város)	ideje (pontos „tól-ig” dátumokkal!)
G. Bogár Edit	Fordítástechnikai eljárások és kultúráközvetítés egy krimifordításban	Tavaszi Finnugor Szimpózium	Síkfőkút	2012. 04. 19–21.

G. Bogár Edit	A megújult Reguly Társaság tevékenységéről	Tavaszi Finnugor Szimpózium	Síkfőkút	2012. 04. 19–21.
G. Bogár Edit	Gasztrotranszláció, azaz ételnevek fordítása magyarról finnre	Őszi Finnugor Szimpózium	Síkfőkút	2012. 10. 18–20.
<u>Dömötör Éva,</u> Varga Diána	Főmondati kötőmód diskurzus-partikulákkal	Nyelvészdoktoranduszok 16. Országos Konferenciája	Szeged	2012. 11. 29–30.
Gerstner Károly	Kiss Lajos, az etimológus	Emlékezés Kiss Lajos 90. születésnapja alkalmából	Budapest	2012. 10. 2.
Gerstner Károly	A magyar nyelv őtörök jövevényszavai az újabb kutatások tükrében	Nyelvelmélet és kontaktológia. Műhelykonferencia.	Piliscsaba	2012. 11. 13–14.
Horváth László	<i>Összes, többi, némely, csupa:</i> számhasználati diakrón korpuszvizsgálat	A nyelvtörténeti kutatások újabb eredményei VII.	Szeged	2012. március 29–30.
Kozma Judit	Földön kívüli felszínformák elnevezésének néhány kérdése	VII. Helynévtörténeti szeminárium	Síkfőkút	2012. 05. 30–06. 02.
Kozma Judit	Csillagászati szakkifejezések nyelvtudományi megközelítésben	Meghívott előadás az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Konkoly Thege Miklós Csillagászati Intézetének szemináriumán	Budapest	2012. 10. 24.

Kurcz Ádám István	Párhuzamok és ellentétek a nemzetiségek ábrázolásában. Gion Nándor Virágos katona és Babits Mihály Fogaras című írásában	Babits és kortársai	Piliscsaba	2012. 11. 16.
Mártonfi Attila	Lexikográfia – egynyelvű szótárak a használat és a készítés nézőpontjából	Érdekes nyelvészet – Szegedi Tudományegyetem, Nyelvtudományi TDK	Szeged	2012. 05. 09.
Mártonfi Attila	A készülő József Attila-szótárról	Tudományos műhelyek – műhelyteremtő egyéniségek	Szekszárd	2012. 05. 04.
Szabó Tamás Péter	„Kirakunk táblákat, hogy csúnyán beszélni tilos”. Az iskolai metanyelv vizs- gálatának lehetőségei	Érdekes nyelvészet – Szegedi Tudományegyetem, Nyelvtudományi TDK	Szeged	2012. 03. 28.
Szabó Tamás Péter	Egy megfigyelés – több interpretáció	17. Élőnyelvi Konferencia	Szeged	2012. 08. 30.–09. 01.
Szabó Tamás Péter	„...megmondom neki, hogy hogy kell mondani”. Ideológiák és stratégiák az iskolai metanyelvben *	A Termini Magyar Nyelvi Kutatóhálózat munkamegbeszélése	Budapest	2012. 11. 05–06.

Szabó Tamás Péter	„Hát ilyen magyar nyelvű nyelvhelyesség ... könyvekbe”. A nyelvről való beszéd magyarországi iskolákban *	A magyar nyelv napja – Károlyi István 12 Évfolyamos Gimnázium	Budapest	2012. 11. 13.
Szabó Tamás Péter	Az iskolai metanyelvi szocializáció dinamizmusa	Új nézőpontok a magyar nyelv leírásában 4. Diskurzusok a szakmai diskurzusról konferencia	Budapest	2012. 11. 20–21.
Tamás Dóra	A visszafelé beszélés stratégiái	Félúton 8. Az ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori iskolájának konferenciája	Budapest	2012. 10. 11–12.

#### A Szótári Osztály publikációi 2012-ben

1. Baumann V: A morfológiai nyelvtipológia hazai terminológiája (a középiskolai oktatásban). In: Parapatics A (szerk.) *Félúton 7. A hetedik Félúton konferencia (2011) kiadványa*. Budapest, Magyarország, 2011. 10. 06–07. Budapest: ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola, 2012. pp. 1–7. URL: <http://linguistics.elte.hu/studies/fuk/fuk11/>
2. G. Bogár E: Magyar–finn gasztrótranszláció. *Folia Uralica Debreceniensa* 18: pp. 35–42. (2011)
3. Dömötör É: Mutató névmások a grammatikalizációs ösvényen. In: Parapatics A (szerk.) *Félúton 7. A hetedik Félúton konferencia (2011) kiadványa*. Budapest, Magyarország, 2011. 10. 06–07. Budapest: ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola, 2012. pp. 1–13. URL: <http://linguistics.elte.hu/studies/fuk/fuk11/>
4. Gerstner K: Benkő Loránd (1921–2011). *Nyelvtudományi Közlemények* 107: pp. 293–298. (2010–2011)
5. Gerstner K: Benkő Loránd, az etimológus és szótárszerkesztő. *Magyar Nyelv* 108: pp. 158–166. (2012)
6. Gerstner K: Etimológiai szótárak a Nyelvtudományi Intézetből. *Édes Anyanyelvünk* 34: (4) p. 12. (2012)
7. Gerstner K: Historische und etymologische Wörterbücher des Ungarischen. In: Fábrián, Zs (ed.) *Hungarian Lexicography II. Monolingual and Special Dictionaries*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2012. pp. 46–65. (Lexikográfiai füzetek; 6.) (ISBN 978-963-05-9286-4)
8. Gerstner K: Josef Schwing: Die deutschen mundartlichen Ortsnamen Südransdanubiens (Ungarn). *Névtani Értesítő* 34: pp. 257–260. (2012)

9. Horváth L: A sakk világának nyelvi képe az értelmező szótárban. In: Balázs G–Veszelszki Á (szerk.) *Nyelv és kultúra – kulturális nyelvészet*. Budapest, Magyarország, 2010. 11. 23–24. Budapest: Inter; Magyar Szemiotikai Társaság; Palimpszeszt, 2012. pp. 64–68. (ISBN: 978-963-88749-3-1)
10. Horváth L: *Halászlé helyett hallé? Édes Anyanyelvünk* 34: (5) p. 8. (2012)
11. Horváth L: Hozzászólás a *szurkol* származtatásához. *Magyar Nyelv* 108: pp. 336–341. (2012)
12. Horváth L: Technikák, napirendek, szakirodalmak. *Édes Anyanyelvünk* 34: (2) p. 8. (2012)
13. Horváth L: Zalámboló lecsó. *Magyar Nyelv* 108: pp. 73–80. (2012)
14. Ittész N: *A magyar nyelv nagyszótárának helye a magyar és a nemzetközi lexikográfiában* Pintér T, Pődör D, P. Márkus K (szerk.): *Szavak pásztora: Írások Magyar Tamás tiszteletére*. Szeged: Grimm Könyvkiadó, 2012. pp. XX–XX (ISBN:978-963-9954-67-0)
15. Ittész N: Nyelvhasználat és szótári ábrázolás viszonya a korpuszalapú szótárban. *Magyar Nyelvőr* 136: pp. XX–XX. (2012)
16. Ittész N: The Comprehensive Dictionary of Hungarian. In: Fábián, Zs (ed.) *Hungarian Lexicography II. Monolingual and Special Dictionaries*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2012. pp. 31–43. (Lexikográfiai füzetek; 6.) (ISBN 978-963-05-9286-4)
17. Kemény G: „A javító toll nyomában”. Stilisztikai és nyelvhelyességi adalékok Kosztolányi írásművészetéhez. *Magyar Nyelv* 108: pp. 449–462. (2012)
18. Kemény G: Egy fiatalkori Kosztolányi-novella két változata: Ilike az asztalnál – Ozsonna. *Publicationes Universitatis Miskolcensis. Sectio Philosophica* 17: (1) pp. 75–86. (2012)
19. Kemény G: Egynyelvű szótáraink és a nyelvhasználat. Összegzés, zárszó. *Magyar Nyelvőr* 136: pp. 412–418. (2012)
20. Kemény G: Feledgetjük a latint. *Édes Anyanyelvünk* 34: (4) p. 7. (2012)
21. Kemény G: Magyar ellentétszótár. Főszerkesztő: Temesi Viola. *Édes Anyanyelvünk* 34: (3) p. 15. (2012)
22. Kemény G: Mikor alanyi, mikor tárgyas? *Édes Anyanyelvünk* 34: (5) p. 7. (2012)
23. Kemény G: Nagy L. János (szerk.) *Egy autonóm ember: Török Gábor emlékének*. Szeged: Szegedi Egyetemi Kiadó–Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, 2011. 93 p. *Modern Nyelvoktatás* 18: pp. 106–110. (2012)
24. Kemény G: Nyelvészkedő regényhősök. *Édes Anyanyelvünk* 34: (2) p. 7. (2012)
25. Kemény G: Pethő József: Alakzat és jelentés. Az alakzatok stílus- és jelentésképző szerepe a szövegben. (Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához 129.) Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2011, 199 lap. *Magyar Nyelvőr* 136: pp. 231–236. (2012)
26. Kemény G: Új szavakat tanulok. *Hajaz* valamire. *Édes Anyanyelvünk* 34: (1) p. 7. (2012)
27. Kemény G: Új szavakat tanulok. Tedd a *fakkomba!* *Édes Anyanyelvünk* 34: (3) p. 7. (2012)
28. Kozma J: Űreszköznevek helyesírási kérdéseiről. In: Parapatics A (szerk.) *Félúton 7. A hetedik Félúton konferencia (2011) kiadványa*. Budapest, Magyarország, 2011. 10. 06–07. Budapest: ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola, 2012. pp. 1–15. URL: <http://linguistics.elte.hu/studies/fuk/fuk11/>
29. Kozma J: Világkép a csillagnevekben. *Édes Anyanyelvünk* 34: (2) p. 17. (2012)
30. Kurcz ÁI: Kalandozás a lutheránus végeken – evangélikusok a Vajdaságban. In *memoriam Dolinszky Árpád (1949–2012)*. *Útitárs (az Evangélikus Élet* 2012. 10. 28-i száma mellékletként) p. 2.
31. Mártonfi A: A József Attila-szótár terve. *Édes Anyanyelvünk* 34: (3) p. 14. (2012)



32. Szabó R: A szimbólumok és a fogalmi metaforák kapcsolata. In: Balázs G–Veszelszki Á (szerk.) *Nyelv és kultúra – kulturális nyelvészet*. Budapest, Magyarország, 2010. 11. 23–24. Budapest: Inter; Magyar Szemiotikai Társaság; Palimpszeszt, 2012. pp. 87–92. (ISBN: 978-963-88749-3-1)
33. Szabó R: A természetes szimbólumok befolyása a mindennapi metaforákra. In: Parapatics A (szerk.) *Félúton 7. A hetedik Félúton konferencia (2011) kiadványa*. Budapest, Magyarország, 2011. 10. 06–07. Budapest: ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola, 2012. pp. 1–15. URL: <http://linguistics.elte.hu/studies/fuk/fuk11/>
34. Szabó TP: A rossz magyarjegy nem akadály! *Nyelv és Tudomány* 2012. 11. 19. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/a-rossz-magyarjegy-nem-akadaly>
35. Szabó TP: A tükörből olvasást gyakorolni kell. *Nyelv és Tudomány* 2012. 06. 04. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/a-tukorbol-olvasast-gyakorolni-kell>
36. Szabó TP: Azé a nyelv, aki megműveli? *Nyelv és Tudomány* 2012. 01. 26. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/aze-a-nyelv-aki-megmuveli>
37. Szabó TP: Behálózott beszélők. *Nyelv és Tudomány* 2012. 05. 11. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/behalozott-beszelo>
38. Szabó TP: Búcsú a tankönyvektől. *Nyelv és Tudomány* 2012. 06. 27. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/bucusu-a-tankonyvektol>
39. Szabó TP: Csernicskó István–Fedinec Csilla–Tarnóczy Mariann–Vançoné Kremmer Ildikó (szerk.): Utazás a magyar nyelv körül. *Nyelvtudományi Közlemények* 107: pp. 393–399. (2010–2011)
40. Szabó TP: Direkt helytelenül? A csetelés és az akadémiai helyesírás. *Nyelv és Tudomány* 2012. 02. 16. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/direkt-helytelenul-a-cseteles-es-az-akademiai-helyesiras>
41. Szabó TP: Előírások az előírással szemben? *Nyelv és Tudomány* 2012. 04. 18. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/eloirasok-az-eloirassal-szemben>
42. Szabó TP: Falfúró. Siket–halló párbeszéd. *Nyelv és Tudomány* 2012. 09. 20. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/falfuro>
43. Szabó TP: Gyakorlat teszi a nyelvet. *Nyelv és Tudomány* 2012. 05. 18. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/gyakorlat-teszi-a-nyelvet>
44. Szabó TP: Gyógyító mondatok. *Nyelv és Tudomány* 2012. 03. 23. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/gyogyito-mondatok>
45. Szabó TP: Hatásvadász nyelvészet. *Nyelv és Tudomány* 2012. 01. 19. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/hatasvadasz-nyelveszet>
46. Szabó TP: Ideológiák a nyelvi hibajavítás hátterében? Metanyelvi elemzések. In: Hires-László K–Karmacs Z–Márku A (szerk.) *Nyelvi mítoszok, ideológiák, nyelvpolitika és nyelvi emberi jogok Közép-Európában elméletben és gyakorlatban. A 16. Élőnyelvi Konferencia előadásai*. Beregszász, Ukrajna, 2010. 09. 15–18. Budapest; Beregszász: Tinta Könyvkiadó; II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Hodinka Antal Intézete, 2011. pp. 174–183. (Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához; 130.) (ISBN: 978-963-9902-94-7)
47. Szabó TP: Javításról alkotott narratívák és nyelvi ideológiák kérdőíves diskurzusokban. *Nyelvtudományi Közlemények* 107: pp. 147–198. (2010–2011)
48. Szabó TP: Jeleld a refrént! *Nyelv és Tudomány* 2012. 08. 21. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/jeleld-a-refrent>
49. Szabó TP: Jó jel. Vélemények a jelelésről. *Nyelv és Tudomány* 2012. 10. 25. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/jo-jel>
50. Szabó TP: Ki küldhet le a pályáról? *Nyelv és Tudomány* 2012. 07. 20. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/ki-kuldhet-le-a-palyarol>

51. Szabó TP: „*Kirakunk táblákat, hogy csúnyán beszélni tilos*”. *A javítás mint gyakorlat és mint téma diákok és tanáraik metanyelvében*. Dunaszerdahely: Gramma, 2012. 286 p. (ISBN: 978-80-971114-4-1) URL: <http://mek.oszk.hu/10900/10947/>
52. Szabó TP: Kitapintott világ. *Nyelv és Tudomány* 2012. 12. 04. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/kitapintott-vilag>
53. Szabó TP: Kontra Miklós–Borbély Anna (szerk.): A Budapesti Szociolingvisztikai Interjú (BUSZI–2) egydimenziós tesztadatai. *Nyelvtudományi Közlemények* 107: pp. 400–401. (2010–2011)
54. Szabó TP: Lelkes mondatok. *Nyelv és Tudomány* 2012. 02. 22. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/lelkes-mondatok>
55. Szabó TP: Magyar sporthoz magyar szavakat! *Nyelv és Tudomány* 2012. 07. 11. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/magyar-sporthoz-magyar-szavakat>
56. Szabó TP: Mégis: kinek a nyelve? *Nyelv és Tudomány* 2012. 04. 20. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/megis-kinek-a-nyelve>
57. Szabó TP: Mentsük meg az iskolások lelkét! *Nyelv és Tudomány* 2012. 03. 01. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/mentsuk-meg-az-iskolasok-lelket>
58. Szabó TP: Mesés tanulságok. *Nyelv és Tudomány* 2012. 12. 28. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/meses-tanulsagok>
59. Szabó TP: Metanyelvi diskurzusok magyar iskolákban. In: Balázs G–Veszelszki Á (szerk.) *Nyelv és kultúra – kulturális nyelvészet*. Budapest, Magyarország, 2010. 11. 23–24. Budapest: Inter; Magyar Szemiotikai Társaság; Palimpszeszt, 2012. pp. 349–355. (ISBN: 978-963-88749-3-1)
60. Szabó TP: Milyen (volt) a budapesti beszélt nyelv? *Nyelv és Tudomány* 2012. 10. 01. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/milyen-volt-a-budapesti-beszelt-nyelv>
61. Szabó TP: Nyelvészeti diákolimpia Magyarországon is. *Nyelv és Tudomány* 2012. 10. 04. URL: <http://www.nyest.hu/hirek/nyelveszeti-diakolimpia-magyarorszagon-is>

### A 2013. évi főbb kutatási célkitűzések

A Szótári Osztályon 2013-ben két szótár – *A magyar nyelv nagyszótára* és az *Új magyar etimológiai szótár* – munkálatai folynak, valamint egy kolléga Bolyai-ösztöndíjjal dolgozik a József Attila-szótáron.

2013-ben befejeződik a Nagyszótár 5. C-de kötetének szerkesztése, nyelvi-lexikográfiai és szaklektorálása, a címszavak morfológiai kódolása, valamint főszerkesztése, és megtörténik a kötet kiadása. Tovább folyik a *di-dzs* betűs szócikkek szerkesztése és főszerkesztése, az *e* és *é* betűs szócikkek írása és a címszólista összeállítása. Befejeződik a korpuszbővítésnek a *Magyar történeti szövegtár* aránytalanságait 1772 és 2000 közötti szövegekkel kiigazító szakasza. Interneten is hozzáférhetővé tesszük a Nagyszótár archivális cédulagyűjteményének címszójegyzékét.

Az etimológiai szótár munkálataiban tovább folyik az etimológiai és szótörténeti szakirodalom feltárása; megtörténik a szótörténeti részek további felülvizsgálata; befejeződik az etimológiai részek fordítása első változatban; folyik a bibliográfiai részek kiegészítése, valamint az új címszók szótörténeti és etimológiai részeinek összeállítása.

The two ongoing projects at the Department of Lexicology and Lexicography in 2013 are the compilation of the *Comprehensive Dictionary of Hungarian* and the *New Etymological Dictionary of Hungarian*, in addition, one of the staff members works on an author dictionary on Attila József's oeuvre supported by the Bolyai research fund.

In 2013, the revision, lexicographical standardization, morphological coding, and the chief editorial revision of the material of the *Comprehensive Dictionary of Hungarian Vol. 5. (C-de)* will be finished, and the volume will be published. The work on the entries of headwords *Di-dzs*, and the compilation of the entry list, as well as the writing of new entries (*E, É*) will progress. The expansion of the ill-proportioned historical corpus' earlier version with new texts from the period 1772–2000 will be completed.

The collection of sources of etymology and word history for the *New Etymological Dictionary of Hungarian* will also progress; the data on word history will be revised. The translation of the etymological parts will be finished as a first draft. The supplementation of bibliographical parts, and the compilation of the etymological part of new entries will be in progress. A list of the headwords from the archival dictionary notes for the *Comprehensive Dictionary of Hungarian* will be made available on the Internet.

Budapest, 2012. január 15.

Ittész Nóra